

INTERVIU | Fechet: În niciun caz nu cred ca ar trebui sa nu exploatam zacamântul Neptun Deep si, eventual, sa importam gaze

Zacamântul de la Neptun Deep trebuie exploatat, pentru a nu fi nevoiti, eventual, sa importam gaze naturale din alte tari, a declarat, într-un interviu acordat AGERPRES, ministrul Mediului, Mircea Fechet, precizând ca evaluarea impactului asupra mediului pentru acest proiect a fost facuta respectând toate exigentele românești si europene.

Acesta a vorbit si despre nivelul poluarii si a subliniat ca în Capitala nu exista un Plan Integrat de Calitate a Aerului, document pe care îl asteapta si Curtea Europeana de Justitie, existând un risc semnificativ sa fim si condamnati în lipsa unui astfel de document strategic.

Pe de alta parte, în ceea ce priveste închirierea plajelor, ministrul Mediului a semnalat ca perioada de închiriere a fost marita de la doi ani la zece ani, pentru a da posibilitatea operatorilor economici sa investeasca, iar perioada de amortizare a acelor cheltuieli sa fie mai lunga.

Mircea Fechet a vorbit în interviu si despre cum ar trebui sa reactioneze zona guvernamentala pentru a sprijini industria auto de pe plan local, despre Sistemul de Garantie-Returnare (SGR), unul dintre cele mai performante sisteme de colectare a ambalajelor din Europa, dar si în ce mod poate deveni mai eficienta Romsilva, entitatea care are în grija padurile României.

AGERPRES: O prima tema de discutie, mereu de actualitate, se refera la poluare. Concret, ce masuri va lua Ministerul Mediului pentru reducerea poluarii la nivel national si, implicit, în Bucuresti ?

Mircea Fechet: Poluarea este de multe feluri, însa în spatiul public cred ca auzim mai des despre poluarea aerului si despre cea care ne afecteaza cu precadere si auzim foarte des despre poluarea din Bucuresti sau alte aglomerari urbane mari. Din acest motiv probabil ca si avem în fata Curtii Europene de Justitie doua proceduri de infringement, nu una, care vizeaza aglomerarea Bucuresti. Una se refera la oxizii de azot, un poluant din combustia interna, cu precadere din trafic si încălzirea rezidentiala, celalalt poluant este reprezentat de particule PM 2,5 si PM10, ambele categorii fiind extrem de nocive pentru populatie, mai ales pentru anumite categorii mai sensibile, cum ar fi batrânii si copiii.

Aici cred ca trebuie sa clarificam foarte bine rolul fiecarei institutii, pentru ca rolul Ministerului Mediului este acela de a monitoriza calitatea aerului si avem, fata de anii trecuti, un numar suficient de puncte de monitorizare, peste 30, la nivelul Bucuresti - Ilfov, statii de monitorizare a calitatii aerului, diferite analizoare, ce spun eu ca ne dau în timp real o imagine cât mai buna a situatiei pe care o resimtim.

Pe de alta parte, rolul Ministerului Mediului este acela de a verifica masura în care diferite autoritati publice, ca ne referim la Primaria Generala a Capitalei sau la primariile de sector, operatorii economici sau orice alte entitati implicate în tot acest proces... verificam, repet, modul în care ceea ce scrie în autorizatiile de mediu este respectat, în cazul unui santier în ce masura respecta normele de poluare cu praf. Și acelasi lucru se poate spune despre orice alta activitate economica, fie ca vorbim de încălzire rezidentiala, fie ca vorbim de activitati economice complexe.

Însa cred ca nu trebuie sa uitam rolul pe care autoritatile publice locale îl au în legatura cu mediul, pentru ca la Bucuresti asteptam deja de multi ani de zile un Plan Integrat de Calitate a Aerului. Nu-l asteptam doar noi, ci îl asteapta si Curtea Europeana de Justitie, pentru ca ne vom judeca si exista un risc semnificativ sa fim si condamnati în lipsa unui astfel de document strategic, document ce, pe de o parte, clarifica sursele de poluare si le separa pe categorii, pe anumite zone, si am putea sti atunci cât avem poluare din trafic, cât avem din încălzire rezidentiala, cât avem din centrale termice de apartament, cât avem de la CET-uri, urmând ca pe lângă acestea sa avem un plan de masuri ce, odata pus în aplicare, sa aiba ca rezultat diminuarea acestor valori. E posibil ceea ce scrie în PICA - acest Plan de Calitate a Aerului - sa nu fie adecvat, sa nu fie o masura care sa aiba efect. Înainte de a afla raspunsul la aceasta situatie, cred ca trebuie sa ne asiguram ca am identificat sursa, ca am propus un instrument de a gestiona sursa respectiva si a diminua poluantii generati si de a evalua eficienta acelei masuri. Or, astazi ne lipseste si planul în sine, ne lipsesc si masurile si fiecare face ce crede de cuviinta în propriul UAT, în propriul sector.

Din pacate, uitându-ne pe cifre, lucrurile nu sunt nici astazi îmbucuratoare, Bucurestiul fiind una dintre zonele în continuare puternic afectate de o calitate precara a aerului.

Iar una dintre cauze, apropo de poluare, o reprezinta si arderile de deseuri. În ce stadiu este situatia controalelor pe acest segment?

Este un posibil motiv, fara îndoiala, în zona în care se întâmpla astfel de fenomene, si arderea ilegala a deeurilor. Știm ca în Bucuresti exista o comunitate cu o traditie în aceasta activitate în zona Sintesti, în comuna Vidra. Acolo, de foarte multe ori, avem incendii ilegale de deseuri. Însa as vrea sa clarific din capul locului ca atunci când exista un episod de poluare în acea zona, în niciun caz nu-l putem asocia cu un alt episod de poluare în zona Voluntari sau în zona Colentina, care e pe cealalta parte a Bucurestiului. Fara îndoiala ca si acest lucru este unul care trebuie gestionat. Ceea ce pot sa va spun este ca, desi acolo problema este una extrem de complexa, ea nu tine doar de nerespectarea unor exigente de mediu, pentru ca nici nu au ce autorizatii de mediu sa respecte oamenii aceia.

De cele mai multe ori, acele activitati nu sunt reglementate din punct de vedere al mediului. Însa ceea ce am facut noi de curând, în cadrul unui soi de proiect pilot, am reusit sa cartografiem toata acea zona. Avem aproximativ 3.000 de fotografii cu o rezolutie foarte buna, facute dintr-o drona profesionista, care descriu ceea ce se întâmpla în fiecare centimetru patrat din acea zona. Știm ce intra, stim ce iese, stim unde sunt depozitele ilegale, stim cine are cântar în curte si cine nu are, stim cine are camion, stim cine cara si ce. Scopul nostru final este acela de a ne asigura ca vom reusi chiar si acolo unde nu-i proprietatea statului român, unde nu-i domeniul public al statului român, dar suntem pe domeniul privat al unui UAT, pe domeniul privat al unei societati comerciale sau poate ca suntem pe proprietatea privata a unei persoane fizice. Ori de câte ori avem suspiciunea ca anumite activitati ce se desfasoara în acel perimetru ar putea sa afecteze persoanele din jur, comunitatea din jur, cred ca suntem obligati sa

intervenim, suntem obligati sa reparam acel prejudiciu de mediu si suntem obligati sa ne recuperam costurile.

Lucram acum la un proiect de act normativ care vizeaza modificarea legislatiei primare si care trebuie sa tina cont de dreptul la proprietate. În niciun caz nu ne propunem sa afectam un drept constitutional pâna la urma, precum dreptul la proprietate. Însa eu cred ca atunci când ai informatii ca ceva grav se întâmpla pe proprietatea cuiva trebuie sa intervii. Și vom merge, vom face curat în acele zone si ne vom îndrepta împotriva proprietarilor terenurilor, a persoanelor care se fac vinovate, pentru recuperarea acelor costuri de decontaminare a acelor suprafete. Asta este ceea ce vom începe în curând si probabil vom avea în continuare un proiect-pilot tot în comunitatea de aici, din vecinatatea Bucurestiului.

Vorbim de mai multe paliere. Trebuie modificata legislatia primara, trebuie sa generam un mecanism prin care sa putem sa intervenim, trebuie sa asiguram procesul de decontaminare folosindu-ne de societati sau de entitati specializate într-un astfel de demers, însa cel mai important este sa ne recuperam acele cheltuieli, pentru ca eu cred ca atunci când trebuie sa platesti pentru raul facut, te gâdesti de multe ori înainte daca vrei sa mai procedezi înca o data de o maniera similara.

Schimbam un pic registrul si vreau sa vorbim despre Programul "Rabla Plus". As vrea sa-mi spuneti daca anul acesta sunt preconizate schimbari în legatura fie cu valoarea voucherului, fie cu casarea masinilor ?

Scaderea valorii voucherului a fost una extrem de brusca în anul 2024. Peste noapte a scazut de la 10.000 de euro la 5.000 de euro, ceea ce consideram noi ca a modificat si comportamentul posibililor beneficiari. Probabil ca unii oameni asteptau cu nerabdare noul voucher de 10.000 de euro si, vazând ca valoarea a scazut la 5.000, e posibil ca acestia sa fi optat pentru un alt tip de autoturism, nu neaparat pentru un autoturism electric. Am vazut asta uitându-ne pe tendinta volumelor vândute în ceea ce priveste autoturismele conventionale si tendinta numarului de autoturisme electrice vândute.

Eu cred, si nu e doar opinia mea, ci e rezultatul unei discutii pe care am purtat-o cu asociatiile importatorilor de autoturisme si cu asociatiile producatorilor de autoturisme din România, ca valoarea acestui voucher ar trebui sa creasca în anul 2025. Daca va creste sau nu, decizia o voi lua cel mai probabil împreuna cu ministrul Finantelor Publice, împreuna cu prim ministrul, pentru ca e si o decizie politica. Însa eu cred ca va trebui sa creasca aceasta valoare a voucherului, la fel cum mai cred ca ar trebui sa sprijinim într-un fel industria româneasca, industria producatoare de masini. Începând de anul acesta avem un producator ce face trei modele electrice aici, în România, si cred ca astfel de initiative ar trebui apreciate inclusiv de la nivel guvernamental. Și unul dintre modurile în care poti face asta este legat de o bonificatie specifica unui astfel de model fabricat în România, pentru ca una e sa aduci un autoturism câteva sute de kilometri sau zeci de kilometri si alta e sa-l aduci de la 5.000 km departare pentru a-l pune pe piata în România sau în Europa.

Exista, deci, un optimism din partea dumneavoastra în ceea ce priveste majorarea acestui voucher...

Încerc sa nu creez niste asteptari în legatura cu niste lucruri care nu tin 100% de mine, însa eu sunt optimist si cred ca vom gasi solutii sa marim valoarea acestuia.

Cum caracterizati Sistemul Garantie - Returnare, ca evolutie, începând de la momentul lansarii pâna la finalul anului trecut?

Uitându-ne în urma, îmi mentin opinia potrivit careia Sistemul de Garantie - Returnare este cel mai bun lucru care s-a întâmplat în România în ultimii 30 de ani în materia gestionarii deseurilor de ambalaje, n-am niciun dubiu, si ma bucur foarte mult ca am avut curajul de a-l începe, de a nu-l mai amâna, asa cum a fost de atât de multe ori amânat în trecut. Putem spune ca, în primul an de functionare, ne-am atins majoritatea obiectivelor. Spun asta gândindu-ma la faptul ca Sistemul a reusit niste performante demne de tarile vestice. A ajuns la un moment dat si

la 85% grad de colectare, centrele de numarare si de sortare functioneaza, infrastructura de debarasare functioneaza, reseaua RVM-urilor functioneaza si creste de la o luna la alta. În acelasi timp, pentru ca am depasit primul an, anul de tranzitie cum îl numim noi, pot sa spun ca asteptarile mele de la SGR în anul 2025 sunt mult mai mari.

Am facut ceea ce a fost mai greu, însa cred ca trebuie sa rafinam procesul de interactiune al oamenilor, al beneficiarilor finali, al cetatenilor cu SGR-ul. Trebuie sa ne asiguram ca interactiunea acestora va fi cât mai placuta si fara sa genereze cuiva probleme sau sa faca pe cineva sa piarda foarte mult timp. Trebuie sa mergem acolo unde SGR-ul a ajuns mai greu, respectiv în mediul rural, la micile magazine, si trebuie, per ansamblu, sa ne asiguram ca anul acesta vom intra într-un ritm ce nu se va mai opri niciodata, ritm ce ar trebui sa fie specific sistemelor mature. E adevarat ca e nevoie de 3-4 ani pâna când poti spune cu adevarat ca Sistemul este asezat. A trecut abia unul. Însa voi fi la fel de exigent si în anul 2025 si voi începe chiar de saptamâna asta întâlnirile cu reprezentantii SGR pentru a ma asigura ca stie fiecare ce are de facut.

Vorbeati despre probleme si despre mediul rural. Într-adevar, în mediul rural înca sunt magazine în care nu exista aceste RVM-uri.

Problema nu e ca nu exista, pentru ca nu ne propunem sa avem în România câte un RVM la fiecare chiosc care vinde apa minerala. Colectarea se poate face fie automat, fie manual. Important este ca fiecare comerciant sa-si respecte obligatia legala de a prelua acele ambalaje. Ca o face manual sau ca o face automat tine de politica comerciantului respectiv. Însa important este ca omul care plateste garantie, atunci când se întoarce cu unul sau cu zece PET-uri, doze sau sticle, la un magazin, sa nu fie tratat cu vreun refuz, cu nerespectarea legii, pentru ca atunci nu putem decât sa aplicam sanctiuni contraventionale.

Anul trecut stiu ca au existat diverse probleme legate de închirierea perimetrelor de plaja. Anul acesta, lucrurile sunt în grafic si turistii se vor putea bucura de acele perimetre de plaje închiriate de catre operatorii economici ?

Au fost câteva probleme pe care eu le consider rezolvate. O problema era legata de perioada scurta de închiriere a acelor perimetre si am marit de la doi ani la zece ani, tocmai pentru a da posibilitatea operatorilor economici sa investeasca, sa asigure niste conditii civilizate oamenilor, si perioada de amortizare a acelor cheltuieli sa fie mai lunga, pentru a nu mai spune ca în doi ani trebuie sa-si recupereze investitia si trebuie sa juipoaie turistii. Ma astept acum, cu noile contracte de închiriere de la Marea Neagra, de pe Litoral, ca eficienta acelor operatori economici sa fie una mai buna si serviciile sau pretul sa se regaseasca si în aceasta politica pe care am promis-o si pe care am pus-o în aplicare.

As mai spune ca exista si noi perimetre de plaja, noi plaje ce se înnisipeaza chiar acum. Probabil cel mai bun exemplu e la Costinesti, unde avem astazi putin peste doua hectare de plaja si la sfârșitul acestui an vom avea 26 de hectare. Plaja va creste de zece ori, ceea ce presupune, bineînțele, si o oportunitate pentru cei ce urmeaza a închiria acele perimetre de plaja.

Și as mai adauga un lucru, care la fel nu s-a întâmplat în ultimii 30 de ani, dar s-a vorbit foarte mult despre aceasta situatie, respectiv închirierea unor perimetre de luciu de apa în largul Marii Negre pentru ferme piscicole, pentru ferme de pesti sau de scoici, de midii. Le-am închiriat pe 20 de ani. Am închiriat zece astfel de perimetre. Urmeaza si altele si probabil vom avea în aceasta vara primul lot de midii din Marea Neagra de la noi, nu importate din Bulgaria, nu importate din Grecia sau din alte tari, ceea ce spun eu ca e o veste buna si pentru turism, si pentru comunitatea locala din judetul Constanta, si pentru mediul de afaceri.

Ca tot vorbeam despre Marea Neagra, care mai este situatia legata de poluarea provenita din strâmtoarea Kerci?

Monitorizam cu foarte multa atentie ce se întâmpla ca urmare a accidentului din strâmtoarea Kerci, respectiv cele doua nave încărcate cu produse petroliere ce s-au scufundat în data de 15 decembrie a anului trecut. Monitorizam cu mare îngrijorare, pentru ca riscul cel mai mare pentru Litoralul românesc este acela de a ne confrunta cu o unda de poluare într-una dintre statiunile noastre sau pe vreo plaja de pe sectorul românesc al Marii Negre, ceea ce bineînțeles ca nu ne dorim. Din analiza hartilor satelitare, din analiza informatiilor legate de monitorizarea anumitor specii afectate, din analiza unor informatii din presa locala, si analizam mai ales informatiile din zona Peninsulei Crimeea, acolo unde atât în regiunea Sevastopol, cât si în regiunea Yalta aceasta unda de poluare a afectat masiv kilometri întregi de plaja, a omorât deja sute sau poate mii de pasari... Avem foarte multi delfini esuati si suspiciunea principala este legata de poluarea apei Marii Negre si de contactul acestora cu acel poluant de sinteza, un produs petrolier de sinteza extrem de toxic, care se numeste mazut sau M-100. E un produs specific fostei Uniuni Sovietice si care, spre deosebire de ceea ce se întâmpla cu poluarea cu petrol, petrolul fiind un produs natural pâna la urma, e mult mai greu de decontaminat.

Impactul asupra mediului si asupra habitatelor este unul mult mai mare si riscul unor intoxicatii sau al altor afectiuni odata intrat în contact cu un astfel de produs petrolier este unul mult mai mare. Urmarim ceea ce se întâmpla. Din nefericire, autoritatile ucrainene s-au confruntat cu un episod de poluare si în regiunea Odesa. Ei sunt acum în plin proces de evaluare a acelor poluanti, pentru a înțelege mai bine în ce masura episodul din Odesa are legatura sau nu cu ceea ce s-a întâmplat în strâmtoarea Kerci. Ne-ar îngrijora profund sa existe o asociere între cele doua situatii, pentru ca o eventuala poluare la Odesa ar putea fi antrenata de curentii marini ce parcurg Litoralul Marii Negre de la nord la sud si adusa inclusiv pe Litoralul românesc.

O sa aveti o întâlnire cu conducerea Romsilva. Cum comentati ce s-a întâmplat acolo în ultima perioada sau referitor la acele informatii privind bonusurile de pensionare, contractele de munca?

Acele informatii nu reprezinta neaparat o noutate. Au mai existat în spatiul public informatii legate de toate acele bonusuri, de toate acele prime si n-as spune ca e ceva ce s-a întâmplat în ultima saptamâna sau în ultimul an. Acele bonusuri se acorda de zeci de ani. Însa ceea ce vreau eu sa spun este ca ele au ajuns sa fie platite într-un quantum ce nu poate fi explicat nimanui care munceste în tara asta. Pur si simplu nu cred ca poate fi explicat scenariul în care la pensionare primesti 100.000 de euro. Am mai auzit în tot felul de ramuri, în tot felul de industrii, în tot felul de companii, poate si în privat, ca la pensionare primesti o mica atentie, un cadou de ramas-bun poate, dupa o viata de munca acolo. Însa acele sume absolut halucinante trebuie oprite si trebuie restabilit un echilibru în Romsilva între munca prestata si beneficiile primite.

I-am chemat miercuri (29 ianuarie, n.r.) la o prima discutie, pentru ca ne propunem sa rezolvam aceasta chestiune extrem de neplacuta legata de toate primele acestea, însa mai important decât atât, va trebui sa ma asigur ca voi lua niste masuri administrative, niste masuri care sa vizeze modul în care administram padurile din România, pentru ca ceea ce se întâmpla acum este nesustenabil. Avem o jumătate din Directiile silvice din tara pe pierderi, avem lemn care putrezeste pe marginea drumului, avem bonusurile acestea si un profit pe care înca nu l-am primit oficial, dar înțeleg ca e în jurul a 13 lei la hectar si mi se pare extrem, extrem de puțin. El nu poate fi decât consecinta unui management defectuos, motiv pentru care acum, în prima parte a acestui an, voi veni cu un pachet de reforma extrem de curajos, prin care vom diminua numarul Directiilor silvice neperformante, vom diminua numarul directorilor, vom diminua numarul cheltuielilor, numarul persoanelor cu functie de decizie si, în consecinta, vom subția acest aparat extrem de consumator, birocratic, consumator de resurse importante, si ne vom asigura ca vom optimiza activitatea Regiei.

Tot de aparatul administrativ legat, de Ministerul Mediului, exista planuri de reorganizare ?

As reaminti ca Ministerul Mediului a fost printre primele ministere care s-au reorganizat înca de anul trecut. Am fost, cred, primul minister care a decis desfiintarea a doua institutii din subordine si comasarea lor într-una

singura. Discutam de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului si Agentia Nationala pentru Aree Naturale Protejate si cred ca acest proces în care unim institutiile pentru a fi mai eficiente si pentru a avea costuri mai mici de functionare ar trebui sa nu se opreasca aici.

Îmi propun ca si anul acesta, luându-le pe rând, bineînțeles, sa mai reusim sa mai asanam din toate aceste autoritati în coordonarea noastra, opt la numar astazi, si sa mai reusim sa mai unim dintre ele.

România va avea poate unul dintre cele mai mari proiecte energetice, Neptun Deep, si totusi sunt si contestatari ai acestui proiect. Cum comentati contestatiile ONG-urilor pe acest subiect?

Evit de obicei sa comentez ceea ce spun ONG-urile în legatura cu Neptun Deep. Ceea ce pot sa va spun, în schimb, este ca evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul Neptun Deep a fost facuta respectând toate exigentele românești de mediu si europene. Am extrem de mare încredere în colegii de la Agentia pentru Protectia Mediului, cei care au emis acordul de mediu pentru Neptun Deep.

Sunt de parere ca zacamintele naturale ale României trebuie respectate, trebuie exploatate, bineînțeles, cu toate exigentele la care m-am referit mai devreme. În niciun caz nu cred ca ar trebui sa nu exploatam zacamântul de la Neptun Deep si eventual sa importam gaze naturale din alte tari. Chiar astept cu nerabdare sa merg pe acea platforma si sa vad cum se vor desfasura toate procedurile de exploatare si abia astept ca prima molecula de gaz românesc sa fie exploatata si pâna la urma pusa în Sistemul Energetic National.